

Sammendrag

Formålet med denne bacheloroppgaven er å redegjøre for hvilken posisjon kringkastingsorkesteret har i dagens NRK. Fokuset vil i all hovedsak dreie seg om de kunstneriske aspektene samt orkesterets produksjon og hvordan denne samsvarer med, og bygger opp under NRK sine strategier. Jeg vil også kommentere tema som historie, organisasjonsstruktur og økonomi for å gi et mer helhetlig bilde.

Summary

The purpose of this bachelor thesis is to explain the position of the broadcasting orchestra in NRK as of today. The focus will mainly be on the artistic aspects as well as the orchestra's production and how this corresponds to and builds up under NRK's strategies. I will also make some comments on the topics such as history, organizational structure and economics to give a more comprehensive picture.

Forord

Jeg vil benytte sjansen til å takke de menneskene som har bidratt til oppgaven min. Jeg vil takke min veileder, professor Magnar Brevik for god veiledning og jevn oppfølging og hjelp gjennom hele oppgaven. Jeg vil også rette en stor takk til Camilla Vikingsen som en glimrende sparringspartner, og som en god venn. Videre vil jeg takke informantene mine, uten dere hadde det ikke blitt noen oppgave!

Så tusen hjertelig takk til:

- Basstrombonist, SoMe ansvarlig og hovedtillitsvalgt, Clare Farr
- Sjef for KORK, Rolf Lennart Stensø
- Produsent, orkester regissør og tidligere fiolinist i KORK, Tone Stenmarck

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	s 1
1.1 Problemstilling og avgrensning	s 2
1.1.1 Problemstilling	s 2
1.1.2 Avgrensning	s 3
1.1.3 Forfatterens begrensninger	s 3
1.1.4 Tidsbegrensninger	s 3
1.2 Kontekstualisering	s 3-4
1.3 Oppgavens disposisjon	s 4
2. Teori	
2.1 Introduksjon til teori	s 5
2.2 Bøkene om KORK	s 5-6
2.3 En kort innføring i KORKs posisjon gjennom tiden	s 6-7
2.4 NRK-plakaten og NRKs strategi	s 8
2.4.1 NRK-plakaten	s 8
2.4.2 NRKs strategi	s 8-9
2.5 TONO-rapport	s 9
2.6 Covid-19	s 9-10
3. Metode	
3.1 Bagrunn for valg av metode	s 10
3.2 Intervjuprosessen	s 10
3.2.1 Intervju	s 10-11
3.2.2 Informanter og intervjuprosessen	s 11-12
3.3 Koding av intervjuene	s 12-13
3.4 Bearbeiding av TONO-rapporten	s 13
3.5 Kvalitetssikring av oppgaven	s 14
4. Analyse	
4.1 Introduksjon til analysen	s 14
4.2 Organiseringen av orkesteret	s 15
4.3 NRK-plakaten	s 15
4.4 NRKs strategi	s 16

4.5 Være et ansikt utads 17
4.6 KORK og Covid-19s 17
4.7 Et sjangeroverskridende orkesters 17-18
4.8 Et årsverk hos KORKs 19
5. Drøfting	
5.1 Drøftingens oppbygnings 20
5.2 Organisering, struktur og økonomis 20-21
5.2.1 Andre radioorkesters 21
5.2.2 Økonomis 22
5.3. KORKs tilknytning til NRK via vedtektene og strategiens 22-24
5.3.1 TONOs 24
5.4 Effekten av å være et ansikt utads 24-25
5.4.1 Et ansikt utad gjennom bruken av SoMe.....	s 25-26
5.4.2 Hvordan KORK jobber innad for å vise et positivt ansikt utad	s 26
5.5 KORKs virke under Covid-19s 27
5.6 Et NRK uten KORKs 27-28
5.6.1 Er frilansere løsningen for NRK?s 28-30
6. Konklusjon	
6.1 Disse musikalske aspektene former KORKs posisjon i NRKs 30
6.1.1 KORKs posisjon i det norske musikklivets 31
6.1.2 Endelig konklusjons 31
6.2 Videreføring av studiets 32
6.2.1 KORKs utvikling i sammenheng med NRKs vedtekters 32
6.2.2 KORKs innvirkning og utvikling under Covid-19s 32-33
7. Referanselistes 33-35
8. Vedlegg	
8.1 Vedlegg 1: NRK-plakatens 35-40
8.2 Vedlegg 2: NRKs strategis 40-41
8.3 Vedlegg 3: Intervjuguidens 41-42

Tabelliste

Tabell 1 – Disposisjons 9
------------------------	----------

1. Innledning

Kringkastingsorkesteret (heretter kalt KORK) skiller seg fra alle andre symfoniorkestre i Norge gjennom både arbeidsmetoder, repertoar, sjanger og organisasjonsstruktur. De andre orkestrene i Norge fremfører i hovedsak orkesterrepertoar, som klassiske romantiske verker, noe tidligmusikk, samt nyskrevet musikk. Flere orkestre har også andre prosjekter som filmmusikk, spillmusikk og julekonserter med annet repertoar, men hoveddelen av årsverkene er klassisk symfonisk musikk. Derfor ønsker jeg å se på KORK som har en helt annen profil som et sjangeroverskridende orkester¹.

KORK er eid av Norsk rikskringkasting (heretter kalt NRK)², som har klare krav og strategier som også orkesteret må forholde seg til i sitt arbeid. KORK ble stiftet i 1946³, og har vært en av NRKs største leverandører av kultur til det norske folket. På tross av dette har orkesteret vært nedleggingsstruet flere ganger, senest på starten av 2000-tallet⁴, som jeg skal sette i kontekst i teorikapitlet.

I dag er KORK bundet til NRK via paragraf 34 på NRK-plakaten⁵, og det er derfor interessant å nå se hvilken posisjon orkesteret har i NRK. I forbindelse med den pågående Covid-19⁶ pandemien kan vi se hvordan KORK har måttet endre på innholdet de produserer til publikum, og en følge av dette er at orkesterets posisjon som kulturformidler for NRK har blitt ekstra synlig, noe jeg skal drøfte i kapittel 5. Ved å studere KORKs posisjon i dagens NRK, vil dette forhåpentligvis resultere i en dagsaktuell bacheloroppgave, om Norges eneste medieorkester.

¹ «NRK-plakaten», *NRK hjemmeside*, <https://www.nrk.no/informasjon/nrk-plakaten-1.12253428>, [tilgangsdato 10.02.20]

² Svendsen, Trond Olav. 04.06.2020

³ Svendsen, Trond Olav. 04.06.2020

⁴ Mosnes, Terje. 02.01.2001

⁵ «NRK-plakaten», *NRK hjemmeside*, <https://www.nrk.no/informasjon/nrk-plakaten-1.12253428>, [tilgangsdato 10.02.20]

⁶ «Fakta om viruset og sjukdommen» *FHI hjemmeside*, <https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/fakta-og-kunnskap-om-covid-19/fakta-om-koronavirus-coronavirus-2019-ncov/%20?term=andre%20plager%20&h=1> [tilgangsdato 27.04.20]

1.1 Problemstilling og avgrensning

1.1.1 Problemstilling

Som problemstilling for denne bacheloroppgaven har jeg valgt følgende:

Hvilken posisjon har Kringkastingsorkesteret i dagens NRK?

Dette er et spørsmål av åpen karakter, som kan sees fra utallige innfallsvinkler og vekte forskjellige elementer. For å besvare problemstillingen vil bruker jeg følgende spørsmål som støtte:

- Hvilke elementer fra NRKs retningslinjer som NRK-plakaten samt NRKs strategier, er det som spiller inn som faktorer for KORKs posisjon i deres system?
- Hvilke musikalske elementer er det som skaper KORKs posisjon i NRK?
- Hvordan jobber KORK innad i NRK, spesielt med tanke på repertoarvalg, arrangementer og produksjoner de deltar på?

I tillegg til disse punktene er det relevant å svare på temaer som hvordan KORK opplever sin posisjon innad NRK-systemet, hvordan de opplever å jobbe for NRK på ulike produksjoner, og deres musikalske utvikling som orkester. Som en følge av dette er det også naturlig å se på på KORK som "hele folkets orkester", hvordan de selv ønsker og framstå, samt hvordan de jobber for denne profilen gjennom i forbindelse med produksjoner og på SoMe. Her vil det være relevant å trekke inn hvordan de har jobbet under Covid-19 pandemien, da de har valgt å endre på konsertprogrammet og spilt inn en rekke digitale konserter. På tross av pandemien, var KORK tilbake i studio allerede 25. mars, og har spilt inn en digital konsertserie, derfor ble det naturlig å følge utviklingen og endringen fra "normalen" i deres arbeid under pandemien. Dette kan være spennende å følge med i fremover, da pandemien pågår, og gjør bacheloroppgaven dagsaktuell.

Disse elementene vil være med på å gi et klart bilde av hvilken posisjon KORK har i dagens NRK, samt hvordan de opplever seg selv som orkester. Et siste spørsmål som blir vektet noe mindre er i hvilken grad KORK oppfattes som et viktig orkester i det norske musikklivet. Selv om KORK er eid av NRK, og derfor har en annen organisasjonsstruktur enn andre norske aktører, er de like fullt en viktig del av det norske musikklivet. Dette vil også bidra til å styrke svarene som kommer frem i sammenheng med KORKs posisjon i NRK.

1.1.2 Avgrensning

Fordi problemstillingen er av en åpen karakter er det naturlig å utelate det som ikke er av relevans for denne bacheloroppgaven. En inngående historisk vinkling er en av de tingene jeg har utelatt, da dette ikke er aktuelt i konteksten KORK i dagens NRK-system.

Enkeltpersonene som sammen utgjør orkesteret og stab har heller ikke vært i fokus, da det er mer interessant å se på orkesteret som helhet. Det er kun det aller nødvendigste som er inkludert når det kommer til økonomiske aspekter samt organisasjonsstruktur, da dette er en musikkvitenskapelig bacheloroppgave.

1.1.3 Forfatterens begrensninger

Forutsetningen min for å skrive denne oppgaven er interessen for temaet, samt kjennskap til KORK og andre norske symfoniorkester. Kunnskap om NRKs vedtekter, arbeidsmåter, og strategier er ting jeg har lært i løpet av skriveprosessen, og det samme gjelder informasjon om hvordan KORK forholder seg til og jobber med disse, samt hvordan de samarbeider med NRK.

1.1.4 Tidsbegrensninger

Tidsrammen for denne bacheloroppgaven var fra januar 2020 til juni 2020.

Bacheloroppgaven ble levert 16. juni 2020.

1.2 Kontekstualisering

Det finnes lite litteratur skrevet om KORK og deres virke i NRK, derfor ble det naturlig å belyse dette temaet. Da dette er en bacheloroppgave med en satt ordbegrensning blir den kun et lite bidrag til musikkvitenskapfeltet, men det blir iallfall noe nytt og dagsaktuelt.

NRK har gjennom sin strategi og NRK-plakaten et mål om å levere bred kultur til hele den norske befolkningen⁷. Derfor blir det naturlig å undersøke KORKs posisjon i NRK for å kunne belyse hvilken jobb KORK gjør for kanalen, men også hvilken effekt de kan ha for det norske

⁷ «NRK-plakaten», *NRK hjemmeside*, <https://www.nrk.no/informasjon/nrk-plakaten-1.12253428>, [tilgangsdato 10.02.20]

folk gjennom musikken de formidler. Dette gjelder både gjennom kanalen samt eksterne produksjoner.

Et annet element som gjør oppgaven relevant for musikkvitenskapen er forholdet mellom KORK og NRK via NRK-plakaten. Det kan være interessant og se på virket til orkesteret eid av en statlig institusjon, og hvilken forskjell dette utgjør når det kommer til deres produksjoner, virke og plassering i det norske kulturlivet. Gjennom dette håper jeg også å ikke bare belyse om KORK er viktige eller ei, men også hvorfor de potensielt er viktige som både en del av det norske musikklivet, men også i NRK og fra NRK sett utad. Det er også verdt å merke seg paradokset ved at KORK sannsynligvis er det orkesteret som når ut til størst del av befolkningen, uten at befolkningen nødvendigvis selv er klar over hva de hører.

1.3 Oppgavens disposisjon

Kapittel	Kapitlenes innhold i grove trekk
1 Innledning	Problemstilling med innsnevring og bakgrunn for valg av tema.
2 Teori	En gjennomgang av begreper og teori som ligger til grunn for analysekapitlet.
3 Metode	Grunnlag for valg av intervjupersoner, intervjuprosessen samt koding og kredibilitet.
4 Analyse	En analyse av de forskjellige aspektene som som utgjør grunnlaget for å svare på problemstillingen.
5 Drøfting	Drøfting på grunnlag av analysen.
6 Konklusjon.	Konklusjon og svar på problemstillingen, samt veien videre.

Tabell 1. Disposisjon

2. Teori

2.1 introduksjon til teori

Dette kapitlet tar for seg teorien som ligger til grunn for analysen, og senere drøfting samt konklusjonen. Det ble en nødvendighet å bruke en rekke forskjellige kilder i mangel på forskningsartikler og bøker, og derfor vil jeg presentere de kildene som har vært aktuelle å ta i bruk for å kunne gi et klart svar på problemstillingen. Som nevnt i innledningen finnes det svært lite litteratur tilknyttet orkesteret, og selv om disse ikke har vært de mest relevante for denne bacheloroppgaven, er det likevel viktig å opplyse om litteraturen som finnes, da dette taler for hvilken posisjon KORK har hatt tidligere.

2.2 Bøkene om KORK

Det er skrevet to bøker om KORK, *Musikken i det røde lyset - en forunderlig beretning om Kringkastingsorkestret i 50 år*, av Carl Henrik Grøndal og *KORK -Kringkastingsorkesteret, 53 musikere møter 53 fotografer*. Grøndahl skriver i forordet til *Musikken i det røde lyset* at han forteller historien på en subjektiv måte, fra sitt perspektiv. Videre framkommer det at hovedpunktene han vil ta for seg i boken er enkelthendelser som har vært med å forme historien til orkesteret.⁸ Da boken er skrevet med en personlig vinkling kan det være utfordrende å bruke den som en kredibel kilde, ikke nødvendigvis fordi den inneholder feil, men det blir vanskelig å ta et objektivt standpunkt til. Det er dessuten en bok som forteller orkesterets historie, noe som ikke vil være like relevant for denne bacheloroppgaven, samt at den ble utgitt i 1996, og derfor mangler «nyere historie». Jeg har brukt *Musikken i det røde lyset* som et oppslagsverk for å trekke frem viktige opplysninger i forbindelse med KORKS tidslinje i teorikapittelet 2. “En kort innføring i KORKs historie”, men i svært liten grad etter det.

⁸ Grøndahl, Carl Henrik. 1996. S. 2

Den andre boken ble utgitt i 2002, og inneholder bilder av de 52 musikerne med deres instrumenter og dirigenten. Samtlige musikere skrev også en personlig tekst, og bokens forord ble skrevet av kultursjefen i NRK på daværende tidspunkt, Turid Birkeland, samt Arve Tellefsen og Christian Eggen. Fotografene kom fra forskjellige sektorer som motebransjen, film, TV etc. Og stilte opp på dugnad. Dette kulminerte i en utstilling samt boken KORK⁹.

For å fremskaffe mer dagsaktuell informasjon for å besvare problemstillingen, har NRKs egne nettsider vært en viktig kilde. De legger ut både konserter, arrangementer men også informasjon om orkesteret, lovdata som f.eks. NRK-plakaten samt NRKs strategi. Dette er materiale jeg har benyttet meg av for å sikre korrekt og oppdatert informasjon om konkrete spørsmål tilknyttet problemstillingen.

2.3 En kort innføring i KORKs posisjon gjennom tiden

KORK hadde sitt utspring fra Bristol-orkesteret under ledelse av Øyvind Bergh, og ble organisert som en del av NRK ved hjelp av radioens musikk-sjef, Hugo Kramm. Da orkester ble en del av NRK i 1946, ansatte de 7 ekstra musikere og KORK ble stiftet som et orkester bestående av 24 musikere¹⁰. Antallet musikere har økt gradvis, og er per i dag 52 musikere og en dirigent. KORK ble en viktig kilde til musikk i mange hjem, da platespiller ikke var allemannseie¹¹. Samtidig som de ble en viktig ressurs for NRK gjennom sin musikkproduksjon til radio-programmer. I tillegg brukte NRK KORK til å fylle "tomrom" mellom sendingene. Repertoaret besto i hovedsak av underholdningsmusikk og gjennom samarbeid med norske artister som Erik Bye, ble KORK en viktig del av NRK.¹² Øyvind Bergh hadde sitt virke som dirigent, programleder og repertoaransvarlig for KORK frem til 1976. Samme år overtok Sverre Bruland som dirigent, og tillegg til å fremføre underholdningsmusikk beveget orkesteret seg mot en mer klassisk profil med innslag av samtidsmusikk. Dette resulterte iblant annet en rekke uoppførrelser av norske verk¹³.

⁹ Arntzen, Leif-Ole. 30.8.2002.

¹⁰ Grøndahl, Carl Henrik. 1996. S. 16

¹¹ Johansen, Per Kristian. 6.09.2005

¹² Svendsen, Trond Olav. 04.06.2020.

¹³ Svendsen, Trond Olav. 29.05.2020.

De påfølgende årene skjer det lite av relevans til denne oppgaven og det ble derfor naturlig å fortsette historien fra 2001. Under et direktørmøte i 2001 ble det fremlagt et forslag om å legge ned KORK i midten av 2002, som et ledd i en sparepakke på 100 millioner kroner. Pakken ville også ramme radiokanaler som Alltid klassisk samt Stortingskanalen, noen distriktskontorer og NRKs undervisningsseksjon. Dette møtte stor motstand i det norske musikklivet og flere aktører som blant annet Leif Ove Andsnes og Ultimafestivalen tok til orde for å forsvare KORK¹⁴.

Både NRKs kultur-forpliktelse og nedleggelsen av et orkester som hadde en stor utvikling ble argumenter i saken mot nedleggelsen. Leif Ove Andsnes sa følgende om saken til dagbladet i desember 2001:

KORK er dét norske orkesteret som har hatt den mest forrykende utviklingen de siste fem åra. Orkesteret har virkelig løftet seg på alle måter, er musikalsk utrolig fleksibelt og gjør alt på veldig høyt nivå. Så skal man altså bryte ned det som har vært en så langsiktig investering, og som nå virkelig gir resultater. Det får håret til å reise seg på ryggen min¹⁵.

Videreutvikling og støtte av norsk kultur så Andsnes på som en viktig oppgave hos NRK og kaller KORK "det desidert viktigste musikkformidlingsverktøyet NRK har"¹⁶. Forslaget om å legge ned KORK var oppe for diskusjon flere ganger, helt til det i 2005 ble vedtektsfestet at NRK skal huse et eget orkester³¹. Det var kulturminister Valgerd Svarstad Haugland som tok til orde i NRKs generalforsamling og fikk saken vedtektsfestet. Vedtektsendringen er en del av paragraf 34 på NRK-plakaten og den delen som angår orkesteret lyder som følger: «NRK skal holde et fast orkester som dekker et bredt repertoar fra underholdningsmusikk til symfonisk musikk»⁴¹.

I nyere tid har KORK gjort en rekke produksjoner med kjente artister som Mari Boine, Kaizers Orchestra, Jarle Bernhoft og Dimmu Borgir¹⁷. KORK har også utgitt og medvirket på en rekke

¹⁴ Mosnes, Terje. 02.01.2001

¹⁵ Mosnes, Terje. 02.01.2001.

¹⁶ Mosnes, Terje. 02.01.2001.

¹⁷ Heyerdal, Jan Fredrik. 15.06.2020.

plater som Fargespill-KORK og KORK med venner samt at de var hovedattraksjonen i TV-produksjonen "Da KORK kom til bygda", som ble vist på NRK i 2014¹⁸.

2.4 NRK-plakaten og NRKs strategi

2.4.1 NRK-Plakaten

NRK-plakaten inngår som en del av NRKs vedtekter del II og III, og ble første gang vedtektsfestet av Stortinget i 2007. NRK-plakaten er et måldokument, som inneholder Stortingets krav og forventninger til NRK. Siden 2007 har plakaten vært gjennom 2 revisjoner, i 2014 og 2017, og den siste revisjonen ble gjort i forbindelse med stortingsmeldingen⁽⁹⁾: «Eit moderne og framtidsretta NRK⁽⁷⁾»¹⁹. På NRKs egne nettsider har de et klart mål for NRK-plakaten: "NRK-plakaten setter rammene og gir et samlet uttrykk for NRKs samfunnsoppdrag⁽⁸⁾."²⁰ Dette har relevans for oppgaven da KORK er en del av NRK-systemet, og må forholde seg til plakaten på lik linje med alle andre som er tilknyttet NRK. Strategien i sin helhet ligger som vedlegg 1²¹.

2.4.2 NRKs strategi

I tillegg til NRK-plakaten må alle som jobber i NRK-systemet også følge deres langtidstrategi som fornyes hvert femte år. Strategien er et dokument som bygger på "NRKs samfunnsoppdrag slik det er formulert både gjennom vedtektene og NRK-plakaten."²² Strategien har 24 punkter som er inndelt i de fire kategoriene:

- NRK styrker og utvikler demokratiet
- NRK samler og engasjerer alle som bor i Norge
- NRK er en publisist og innholdsprodusent i verdensklasse
- NRK styrker og utvikler demokratiet

¹⁸ Svendsen, Trond Olav. 04.06.2020.

¹⁹ NRK Kommunikasjon Publisert 11. mars 2015 kl. 11:13 Oppdatert 18. mai kl. 15:24

²⁰ NRK Kommunikasjon Publisert 11. mars 2015 kl. 11:13 Oppdatert 18. mai kl. 15:24

²¹ «NRK-plakaten», *NRK hjemmeside*, <https://www.nrk.no/informasjon/nrk-plakaten-1.12253428>, [tilgangsdato 10.02.20]

²² «NRKs strategier», *NRK hjemmeside*, <https://www.nrk.no/oppdrag/dette-er-nrks-langtidsstrategi-1.7802563>, [tilgangsdato 10.02.20]

Strategien i sin helhet ligger som vedlegg 2²³.

2.5 TONO-rapport

KORKs TONO-rapport inneholder informasjonen om samtlige musikkstykker spilt av orkesteret gjennom 2019. Rapporten for 2020 var lite relevant å bruke da denne ikke var ferdigstilt. Under er et sitat fra TONOs egne nettsider, under fanen “om TONO” som beskriver deres formål og arbeidsmetode²⁴.

TONO eies og styres av komponister, sangtekstforfattere og musikkforlag, og forvalter opphavsrettigheter på vegne av rettighetshavere i musikkverk.

TONO arbeider på vegne av komponister, sangtekstforfattere og musikkforlag tilknyttet TONO direkte, men også for disse yrkesgruppene tilknyttet forvaltningsselskaper i andre land gjennom gjensidige representasjonsavtaler.

TONO innkasserer vederlag ved offentlig fremføring av musikk (i radio/TV, online, på konsert m.m.), og overfører, som non-profittselskap, innkrevde midler videre til rettighetshavere i fremførte verk i både inn- og utland.

TONO legger dermed til rette for bruk av musikk i samfunnet, samtidig som opphavere gis et grunnlag for å kunne skape ny musikk²⁵.

På bakgrunn av TONO-rapportens plass i analysen samt drøftingen via koblingen mot norsk musikk, blir det naturlig å introdusere den i analysen.

2.6 Covid-19

Covid-19 kort for “Coronavirus disease 2019”, er en luftveissykdom som ble observert i Kina i desember 2019. I januar 2020 uttalte kinesiske myndigheter at dette var en ny type virussykdom, som senere skulle vise seg å være svært smittsom. Sykdommen spredte seg raskt over store deler av verden og den ble etter noen måneder erklært som en global

²³ «NRKs strategier», NRK hjemmeside, <https://www.nrk.no/oppdrag/dette-er-nrks-langtidsstrategi-1.7802563>, [tilgangsdato 10.02.20]

²⁴ «Om Tono», TONO hjemmeside, <https://www.tono.no/om-tono/>, [tilgangsdato 15.06.20]

²⁵ «Om Tono», TONO hjemmeside, <https://www.tono.no/om-tono/>, [tilgangsdato 15.06.20]

pandemi²⁶. Dette har fått konsekvenser også i Norge, og landet gikk i lockdown 12. mars. Dette innebar, og innebærer også til dags dato, at en må holde en viss avstand til mennesker rundt seg, ikke ha store folkemengder samlet, og hjemmekontor ble innført som et tiltak i utallige bedrifter. Som alle andre ble også KORK og deres produksjon påvirket av viruset og Folkehelseinstituttets (heretter kalt FHI) smitteverntiltak.

3. Metode

3.1 Bakgrunn for valg av metode

Metodekapitlet tar for seg de metodene som har blitt tatt i bruk for å svare på problemstillingen. Både kvalitative og kvantitative metoder har blitt tatt i bruk, gjennom datahåndtering i forbindelse med TONO-rapporten og i form av semi-strukturerte dybdeintervjuer. Primærkilden til informasjon har vært disse intervjuene, og det vil derfor legges mest vekt på gjennomføring, behandling og koding av disse.

I forbindelse med intervjuene ble det aktuelt å ta i bruk stegvis deduktiv induktiv metode (heretter kalt SDI) , som grunnlag for informasjonsbehandling. SDI er en anerkjent forskningsmetode fra sosiologi-feltet, hvor en unngår en lineær forskningsprosess, men heller jobber med flere steg samtidig. Metoden inneholder 7 steg: Generering av empiriske data, bearbeiding av rådata, koding, gruppering av koder, kodegrupper, diskusjon av konsepter, teori²⁷. Ved å jobbe med disse stegene i nevnt rekkefølge sikrer du kredibel data, samtidig som en når som helst kan hoppe mellom stegene etter å ha gjennomført prosessen i rekkefølgen én gang, samt at du unngår «premature konklusjoner»²⁸.

3.2 Intervjuprosessen

3.2.1 Intervju

Jeg har gjennomført 3 semi-strukturerte intervjuer, se vedlegg 3 for intervjuguide, med Clare Farr, basstrombonist, hovedtillitsvalgt og SoMe ansvarlig i KORK, Rolf Lennart Stensø,

²⁶ Fhi.no Publisert 08.02.2020 Oppdatert 27.04.2020

²⁷ Tjora, Aksel. 3. utgave, 4. opplag 2020. S.19

²⁸ Tjora, Aksel. 3. utgave, 4. opplag 2020. S. 24

sjef for KORK og Tone Stenmarck, tidligere fiolinist og nå ansatt som produsent og orkesterregissør. Semi-strukturerte intervjuer er preget av nettopp det navnet later til, en blanding av struktur og fri kommunikasjon. Denne typen intervjuer legger til rette for at en kan få svar på sine konkrete spørsmål, samtidig som det er en løsere form, som gir rom for eventuell tilleggsinformasjon informantene måtte ønske å formidle²⁹.

Bacheloroppgaven vil i hovedsak basere seg på informasjonen som framkommer i intervjuene, fordi det er oppdatert informasjon om dagens KORK. Intervjuer er førstehåndskilder og gir også grunnlag for et mer detaljert innsyn i orkesterets og dets virke i NRK.

3.2.2 Informanter og Intervjuprosessen

Alle de tre informantene jobber i KORK-systemet, men i forskjellige posisjoner, noe som reflekteres i svarene deres. Jeg valgte å intervju akkurat disse 3 fordi jeg håpet på nettopp 3 forskjellige refleksjoner, som gir en bedre innsikt i KORK sin posisjon i NRK, men samtidig en oppfatning om hvordan det er å være på innsiden av systemet. Alle disse informantene har jobbet i KORK i en lengre tidsperiode, noe som også gir de et godt sammenligningsgrunnlag når det kommer til å se KORKs posisjon i dag kontra for f.eks. 10 år siden. Da problemstillingen har et dagsaktuelt perspektiv virker kanskje dette som en overflødig faktor, men jeg vil argumentere for at dette er en viktig ressurs. Dette er fordi en kan trekke enkelte logiske slutninger ved å se på posisjonen KORK har i dagens NRK sammenlignet med hvordan det var tidligere.

Til en kort avhandling som denne bacheloroppgaven er, ble avgrensning av antall informanter viktig. Valget falt naturlig på disse informantene da de har tre forskjellige stillinger i KORK som frembringer forskjellige synsvinkler på enkeltsaker, men som også harmonerer overens i mer grunnleggende spørsmål. Det er også gjort et bevisst valg om å kun bruke informanter fra NRK-systemet da problemstillingen handler om KORKs posisjon i dagens NRK.

²⁹ Tjora, Aksel. 3. utgave, 4. opplag 2020. S. 264

Som en følge av den pågående pandemien, ble intervjuene gjennomført per telefon. Ulempen med telefonintervju er at en mister aspekter som kroppsspråk, som kan være relevant informasjon. men dette tok jeg med i beregningen da jeg forberedte meg til intervjuene. For å skape en trygg atmosfære fortalte jeg informantene om oppgaven og hvorfor jeg synes det er både viktig og spennende å skrive om orkesteret, for å prøve å skape en hyggelig relasjon.

Alle intervjuene varte mellom 25 og 31 minutter, og anvendte i hovedsak de samme spørsmålene, med noen modifikasjoner. Modifikasjon av spørsmålene ble gjort på grunnlag av hvem jeg snakket med, fordi de hadde forskjellige stillinger, og jeg var på jakt etter svar ut ifra hvilken posisjon i systemet. Noen informanter svarte på enkelte spørsmål allerede før jeg fikk stilt de, noe som gjorde at jeg endret intervjuguiden underveis. Etter hvert intervju skrev jeg også en personlig logg for å prøve å videreføre de beste spørsmålene, og fjerne de som ble overflødige. Dette resulterte i informasjon som gav meg et helhetlig bilde, men fra flere vinkler, og med noe sprikende meninger som gav et godt grunnlag for refleksjonen.

3.3 Koding av intervjuene

Å kode et intervju går ut på å samle den mest essensielle delen av empirien i en større mengde data, samt å legge kodene så nær empirien som mulig som kan føre til en kreativ prosess rundt teorien og unngå for premature konklusjoner³⁰. Koding kan gjøres på ulike måter, f.eks. via dataprogram som Nud*ist³¹ eller nVivo³¹. Jeg valgte dog å transkribere alle intervjuene ordrett, før jeg så skrev de ut, og kodet de for hånd. Denne modellen står definert i Aksel Tjoras læreverv, *Kvalitative Forskningsmetoder i praksis*, som beskriver flere innfallsvinkler til koding³².

Måten jeg har kodet på er at jeg har tatt for meg setning for setning som ble transkribert og hentet ut det mest essensielle, for å få et mer oversiktlig materiale å jobbe med. Et oppdiktet eksempel kan være slik: Rådata - «Ehm ja, det er jo kanskje slik at en ikke helt kan definere hva som er god og dårlig musikk, det er jo så mye forskjellig der ute.». Koden blir da

³⁰ Tjora, Aksel. 3. utgave, 4. opplag 2020. S. 203

³¹ Tjora, Aksel. 3. utgave, 4. opplag 2020. S. 229

³² Tjora, Aksel. 3. utgave, 4. opplag 2020. S. 202

«Det er vanskelig å definere god og dårlig musikk, fordi det finnes så mye forskjellig.» Kodingen skal altså ikke gå på akkord med poenget, men heller fremheve det. Dette får to konsekvenser, poengene blir tydeligere når en fjerner ord som «ehm» og tenkepauser. Den andre konsekvensen er at informasjonen fra informantene blir lettere å referere til, samt å holde oversikt over.

Etter endt koding endte jeg opp med et stort antall koder samt et stort antall kodegrupper, som resulterte i fire hovedgrupper, som jeg har bygget analysen min på. Hovedgruppene lyder som følger:

- Musikalske elementer, sjangeroverskridende og
- «Å være et ansikt utad»
- Samarbeid og fleksibilitet
- Organisering, og økonomi

Disse vil ikke være overskriftene i analysen, men fungerer kun som kodegrupper. Grunnlaget for å dele inn i disse gruppene og ikke analysens overskrifter, handler om god datahåndtering. Det vil si, en datahåndtering som er tilpasset kodene, som vil heve deres kredibilitet fremfor å dele de inn i analysen, hvor kodene potensielt kan samles på feil grunnlag.

3.4 Bearbeiding av TONO-rapporten

TONO-rapporten var i et Excel ark, noe som gjorde den svært oversiktlig. Den er inndelt i følgende kolonner:

Tanken var å lage et diagram for å vise hvor i landet de hadde hatt konserter, noe som raskt viste seg å være lite hensiktsmessig. Dette handler om at KORK er et medieorkester og mange av deres konserter også blir sendt på TV. Det som derimot ble aktuelt var å bruke enkeltelementer fra rapporten, som antall norske komponister og arrangører som ble spilt gjennom et årsverk. Informasjonen for TONO-rapporten blir på denne måten en ressurs for å statuere poeng i analysen samt drøftingen.

3.5 Kvalitetssikring av oppgaven

I teori og metodekapitlet har jeg gjort rede for hvilke kilder som ligger til grunn for analysen, drøftingen og konklusjonen av bacheloroppgaven. Det har vært utfordrende å skaffe relevante og gode skriftlige kilder, men ved hjelp av informative intervjuer, har mengden informasjon blitt tilstrekkelig for å skrive en nyansert bacheloroppgave.

Gjennom kodingen av materialet fra intervjuet øker kredibiliteten av informasjonen som gis. Koding krever en nøye gjennomgang av intervjuene som resulterer i en mer gjennomtenkt og sikrere måte å behandle informasjon, og som igjen gir et bedre utvalg av god informasjon. For meg personlig er det mye lettere å komme til sakens kjerne, og komme dit på riktig måte gjennom å skape en ryddig struktur i dataen det skal henvises til.

4. Analyse

4.1 Introduksjon til analysen

I dette kapitlet analyseres de ulike elementene som ligger til grunn for å drøfte problemstillingen "KORKs posisjon i dagens NRK" samt tilleggs spørsmålene: Hvilke elementer fra NRKs retningslinjer som blir en avgjørende faktor for KORKS posisjon, hvordan KORK driver sitt virke i NRK, med hovedfokus på hvilke produksjoner og arrangementer de spiller på, samt repertoarvalg, og hvilke musikalske elementer er det som gjør KORK verdifull for NRK. Analysen bygger på informasjon fra teorikapitlet og fra intervjuene å skal ta for seg de tekniske elementene som organisering og strategier, etterfulgt av de musikalske og folkelige elementene som gjør KORK til KORK. Målet med analysen er å øke forståelsen for hvordan og hvorfor KORK og NRK jobber som de gjør. Dette vil bidra til å skape et bedre grunnlag for å forstå orkesteret og kanalens relasjon, samtidig som det skaper et godt grunnlag for videre drøfting og konklusjon.

4.2 Organiseringen av orkesteret

KORK består av 55 musikere, en dirigent, produsenter, regissører osv.³³ KORKs sjef har en posisjon som ligger under kulturredaktøren, som er sjef for kulturavdelingen, som KORK gjør en rekke produksjoner med. KORK-sjefen Rolf Lennart Stensø beskriver selv KORK som et orkester med stor frihet, da de lager produksjoner i samråd med forskjellige avdelinger. Om de produserer noe for avdelinger som NRK super eller sporten, er det de respektive produsentene for de forskjellige avdelingene de jobber med KORK svarer til³⁴. I intervjuet med Rolf Lennart Stensø beskrev han KORK på følgende måte, i sammenheng med resten av systemet «KORK fungerer på en måte som en institusjon i institusjonen.³⁵» Gjennom å få jobbe med mange avdelinger og være en del av forskjellige produksjoner, framkommer det i intervjuer at dette gir en spennende og variert arbeidshverdag. Effekten av å jobbe på denne måten er at orkesteret får delta i en rekke forskjellige produksjoner som resulterer i at de utvider sin kunstneriske horisont samtidig som de får utnyttet hele sitt potensiale som orkester.

KORK har et lavere driftsbudsjett enn de andre symfoniorkestrene i Norge, og ligger ifølge informantene på ca. halvparten av hva de andre symfoniorkestrene har som driftsmidler³⁶. NRK og KORK har hatt flere samarbeid med andre aktører som ønsker å bruke KORK på jubileer o.l. I noen har tilfeller vil disse samarbeidene bli finansiert av den aktuelle eksterne parten, og på denne måten gjøre KORK i stand til å produsere mer musikk uten at det overskrider NRKs budsjett³⁷.

4.3 NRK-plakaten

Paragraf 34 på NRK-plakaten lyder som følger:

§ 34 NRK skal bidra til å fremme nye talenter og lokale artister. Minst 40 pst. av musikken som spilles på NRK P1, P2 og P3 skal være norsk, med vekt på norskspråklig

³³ Heyerdal, Jan Fredrik. 15.06.2020.

³⁴ Stensø, Rolf Lennart. 31.03.2020

³⁵ Stensø, Rolf Lennart. 31.03.2020

³⁶Farr, Clare. 30.03.2020³⁶ Stensø, Rolf Lennart. 31.03.2020

³⁷ Stensø, Rolf Lennart. 31.03.2020

eller norskkomponert musikk. NRK skal holde et fast orkester som dekker et bredt repertoar fra underholdningsmusikk til symfonisk musikk³⁸.

Denne paragrafen knytter KORK direkte til NRK-systemet, da de er det faste orkesteret som dekker et bredt repertoar per dags dato. Det må presiseres at det står “et fast orkester” og ikke KORK, men av historiske årsaker har dette blitt, og er KORK. Det vil også trolig forbli KORK til det eventuelt gjøres en vedtektsendring. Effekten av plakaten kan bidra til at orkesteret føler de har en sikrere plass i NRK, på tross av at de har vært truet av nedleggelse tidligere.

4.4 NRKs strategi

Da KORK er eid av NRK er det naturlig at de jobber sammen i henhold til de samme vedtektene og mot de samme målene. NRKs strategi er konkrete mål som ligger til grunn for produksjonene KORK gjør for eller med NRK, og per dags dato er det strategien fra 2019-2024 som er gjeldende³⁹. Viktigheten av å følge strategien kommer tydelig frem i intervjuene, og et av punktene i strategien som ble trukket frem var “Vi spiller befolkningen gjennom innhold og organisasjon⁴⁰”.

Et annet kulepunkt i strategien er «NRK bidrar til et inkluderende og nysgjerrig Norge⁴¹». Dette punktet finner vi under «NRK styrker og utvikler demokratiet». Inkludering og nysgjerrighet kan også benyttes på samme måte som punktet som gjelder å speile befolkningen, gjennom repertoar og produksjoner. Strategiene er inkludert i oppgaven da KORKs arbeid er rettet etter disse, og er særlig relevante i deres musikalske arbeid.

³⁸ «NRK-plakaten», *NRK hjemmeside*, <https://www.nrk.no/informasjon/nrk-plakaten-1.12253428>, [tilgangsdato 10.02.20]

³⁹ «NRKs strategier», *NRK hjemmeside*, <https://www.nrk.no/oppdrag/dette-er-nrks-langtidsstrategi-1.7802563>, [tilgangsdato 10.02.20]

⁴⁰ «NRKs strategier», *NRK hjemmeside*, <https://www.nrk.no/oppdrag/dette-er-nrks-langtidsstrategi-1.7802563>, [tilgangsdato 10.02.20]

⁴¹ «NRKs strategier», *NRK hjemmeside*, <https://www.nrk.no/oppdrag/dette-er-nrks-langtidsstrategi-1.7802563>, [tilgangsdato 10.02.20]

4.5 Være et ansikt utad

KORK har også et viktig oppdrag ved å være et ansikt utad for NRK. Vi kan se det på SoMe kanaler som Facebook og Instagram at KORK jevning legger ut poster om sitt virke ved å la tilskuerne få et innblikk i orkester-hverdagen. Gjennom intervju med orkestermusikeren og SoMe ansvarlig Clair Farr sier hun følgende: “Vi skal speile folket i det vi gjør.”⁴²

Dette er en parafrasering av en av NRKs strategier, men det er også interessant at informanten selv påpeker akkurat dette punktet. Gjennom å reklamere for seg selv som et folkelig symfoniorkester, samt spille et bredt repertoar er det naturlig å anta at de også når ut til et bredere publikum. Selvfølgelig skal musikken være i sentrum, men jeg vil tro at effekten av SoMe og markedsføring også har en sentral rolle for orkesterets popularitet. Det kan gjøre de mer folkelige og tilgjengelig når en blir “kjent” med musikerne gjennom SoMe samt at orkesteret spilles i radio og på TV, og er som en lett gjenkjennbar del av NRK i flere sammenhenger.

4.6 KORK og Covid-19

KORK har gjort en rekke produksjoner under den pågående pandemien, covid-19, i form av å strøme live-konserter, legge ut hjemmevideoer og legge ut klipp på NRKs nettsider samt sine SoMe-kanaler. Til Tross for at de fleste bedrifter stengte sine kontorer, kom KORK raskt tilbake med sin første konsertproduksjon, med et redusert antall musikere. Gjennom å være et medieorkester, med tilgang på Store Studio, har de kunnet produsere nye konserter og følge smitteverntiltakene fra FHI⁴³.

4.7 Et sjangeroverskridende orkester

KORK beskriver seg selv på NRKs nettsider som et sjangeroverskridende orkester⁴⁴. Sjangeroverskridende betyr at de er et orkester som spiller i flere stilarter, og i KORK sitt tilfelle har de ikke bare ny og gammel orkestermusikk på repertoaret. KORK spiller på en

⁴² Farr, Clare. 30.03.2020

⁴³ «Fakta om viruset og sykdommen» *FHI hjemmeside*,
<https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/fakta/avstand-karantene-og-isolering/>
,[tilgangsdato 12.06.20]

⁴⁴ Heyerdal, Jan Fredrik. Publisert 18. juni 2015 kl. 12:09 Oppdatert 14. okt. 2019 kl. 18:45

rekke forskjellige produksjoner og arrangementer, fra film og TV-innspillinger til utendørskonsserter og intime kammerkonserter. Noen av oppdragene de hadde i 2019 er blant annet konsert med Nils Petter Molvær, julekonserter, skolekonserter gjennom DKS og eksamenskonsert med NMH⁴⁵.

“Vi skal kunne si at vi produserer i verdensklasse.”⁴⁶ Dette er et sitat fra intervjuet med Clare Farr, samt et av punktene i NRKs strategi. Dette resulterer i to ting: det ene er at selv om KORK er et sjangeroverskridende orkester, går det ikke på akkord med kvaliteten på deres produksjoner, det er heller en styrke. Det andre er at både KORK men også NRK har et bevisst mål om å være og holde et orkester på et høyt musikalsk nivå.

For å skape et orkester som er sjangeroverskridende som kan si at de produserer i verdensklasse er det flere parameter som må til. Ett av disse er å ansette musikere som behersker flere stilarter på sitt instrument. Når en musiker skal ansettes i et symfoniorkester må hen delta på et prøvespill, som ofte inneholder flere orkesterutdrag en får tilsendt på forhånd. Noen prøvespill har også primavistaspill og et stykke akkompagnert av piano. Prøvespillene hos KORK inneholder forskjellige orkesterutdrag samt utdrag fra andre sjangere, som gir de som prøvespiller en sjans til å vise at de behersker flere sjangere. Dette er svært viktig for å opprettholde og utvide den musikalske horisonten i KORK, noe informantene peker på som en viktig del av ansettelsesprosessen til nye musikere⁴⁷.

Det andre parametere som må til for å skape et sjangeroverskridende orkester er øving. En av informantene fortalte om hvordan KORK øver på å være fleksible gjennom å stille opp på mange forskjellige typer arrangementer på kort tid. Med forskjellige typer produksjoner og arrangementer blir de også fleksible på arenaen, da KORK blir nødt til å spille på den arenaen som er tilgjengelig, uansett om det er en egnet konsertscene eller ikke⁴⁸.

⁴⁵ KORKs TONO-rapport for 2019. Send på mail til meg, fra Heyerdahl, Jan Fredrik

⁴⁶ Farr, Clare. 30.03.2020

⁴⁷ Farr, Clare. 30.03.2020, Stenmarck, Tone. 02.04.2020

⁴⁸ Farr, Clare. 30.03.2020

4.8 Et årsverk hos KORK

Som en kilde til KORKs arbeid som et sjangeroverskridende orkester har det vært nyttig og lese deres TONO-rapport. Videre skal jeg ta for meg KORKs TONO-rapport fra 2019 som beskriver hele orkesterets årsverk med alle konserter, innspillinger, arrangementer o.l. Dette vil gi et klart bilde over hvilket repertoar de har spilt, hvor de har spilt det og hvem som har skrevet og arrangert musikken de spiller.

KORK har blant annet spilt konserter med klassisk musikk av komponister som Harald Sæverud, Ludwig van Beethoven, Guiseppe Verdi og Richard Strauss, men de har også hatt en rekke produksjoner med musikk fra andre sjangere og artister. Nils Petter Molvær og Jo Nesbø er artister de spilte med i 2019, og på repertoaret er det musikk som Jul i Skomakergata, Overture til Tryllefløyten og Star Wars Main Theme ⁴⁹.

For at KORK skal kunne levere musikk som ikke er originalskrevet for symfoniorkester, er det flere faktorer som er viktig for å skape gode produksjoner. Videre presenteres en liste som vil vektlegge de elementene som dreier seg om musikk, men det er også naturlig å anta at en produksjon også dreier seg om økonomi, godt arbeidsmiljø og tydelig kommunikasjon. De musikalske elementene kan deles opp i følgende grupper:

- Gode arrangementer, skrevet av arrangører som har bred kunnskap om sjangeren og besetningen den arrangerer for. Det er essensielt med arrangementer som motiverer og engasjerer til å heve det kunstneriske nivået.
- Musikere som holder et høyt musikalsk nivå.
- Et godt samarbeid innad i orkesteret, noen stikkord her er: samklang, felles forståelse av sjanger med tanke på frasering, og felles forståelse av det musikalske uttrykket.
- En god arena, f.eks. en konsertsal eller et rom hvor et lydopptak av høy kvalitet lar seg gjennomføre⁵⁰.

⁴⁹ KORKs TONO-rapport for 2019. Send på mail til meg, fra Heyerdahl, Jan Fredrik.

⁵⁰ Farr, Clare. 30.03.2020, Stensø, Rolf Lennart. 31.03.2020

5. Drøfting

5.1 Drøftingens oppbygning

I dette kapittelet samles de forskjellige elementene fra teori, analyse og intervjuer og skal være med på å gi et helhetlig bilde av kork sin posisjon. Kapittelet er inndelt i forskjellige drøftingspunkter som til sammen skal gi et bredt bilde av KORCs virke og posisjon i NRK. Drøftingen vil danne grunnlaget for konklusjonen.

5.2 Organisering, struktur og økonomi

Da KORK er en del av produksjoner fra forskjellige avdelinger i NRK, jobber de også opp mot en rekke forskjellige mennesker. På denne måten blir samarbeid en viktig faktor både i og utenfor apparatet rundt orkesteret. For å skape et godt samarbeid blir trygghet et viktig aspekt. Uansett om det skulle være interne uenigheter har alle i systemet noen felles mål å jobbe mot, som er nedfelt i NRK-plakaten og NRKs strategier. Med felles mål for KORK og NRK vil det trolig være lettere å skape gode og trygge rammer for et samarbeid, noe som igjen gjør rom for større frihet.

Frihet i kontekst med produksjoner, ved at KORK kan jobbe direkte med den avdelingen de produserer for, tyder på et samarbeid mellom KORK og NRK som er velfungerende. Det finnes dog andre aspekter som er viktige når det gjelder samarbeid, f.eks. hvordan partene anerkjenner hverandre som "gode medspillere", eller setter pris på hverandre. Det framkommer i et av intervjuene at KORK får ros for at de er hyggelige å jobbe sammen med, og at det blir mye humor og glede på arbeidsplassen. Dette er en positiv utvikling, da de selv har opplevd at for noen år tilbake var vanskeligere å dra lasset sammen. Som et resultat av dette har også samarbeidene blitt bedre, de interne båndene sterkere, og ledelsen får ros for kreative tanker og prosjekter som genererer positiv energi⁵¹. I et intervju med en annen informant forteller hun at hun føler at NRK trekker frem KORK, og at de er stolte av dem, samtidig som de noen ganger føler de blir tatt litt for gitt⁵².

⁵¹ Stenmarck, Tone. 02.04.2020

⁵² Farr, Clare 30.03.2020

Samarbeidet mellom KORK og NRK oppfattes ut fra informasjonen som svært godt, men at det fins rom for forbedring. Det vil det naturlig nok gjøre i alle typer organisasjoner og på alle arbeidsplasser, men viktigheten av å opprettholde en god kommunikasjon og ikke glemme å se de rundt seg kan bidra til et enda bedre arbeidsmiljø. Grunnen til at dette er inkludert i drøftingen, handler om at det er viktig å finne svar på hvordan arbeidsmiljøet og samarbeidet fungerer, for å framlegge en solid konklusjon.

5.2.1 Andre radioorkester

KORK jobber aktivt for å være folkelige, noe som skiller seg fra enkelte andre radioorkester. Det kom fram i et intervju at dette også er mer særegent for KORK om vi ser på våre naboland. Finlands radioorkester er som holder hus i Helsinki sammen med Helsinki Filharmoniske orkester har en helt annen struktur enn KORK. Oslo filharmonien og KORK holder begge til i Oslo, men det er store forskjeller på orkestrene gjennom repertoar, produksjoner, antall musikere i orkestrene samt organisasjonsstrukturene. Helsinkis radioorkester derimot, har en hverdag mye mer lik Helsinkifilharmonien⁵³.

Begge orkestrene er store symfoniorkester med henholdsvis 102 medlemmer i Helsinki filharmonien⁵⁴ og Helsinkis radioorkester med 94 medlemmer⁵⁵, og spiller tilnærmet det samme repertoaret. Helsinkifilharmonien spiller i noe større grad nyskrevet musikk for orkester, og radioorkesteret spiller oftere klassikere fra det klassiske repertoaret som f.eks. Beethovens 5. symfoni etc. Selv om disse orkestrene har en relativt lik profil, spiller de likevel stort sett for fulle konserthus⁵⁶. Helsinki er riktignok en større by enn Oslo, men det er likevel verdt å merke seg at markedet tilsynelatende er ganske annerledes enn i Norge.

⁵³ Stensø, Rolf Lennart. 31.03.2020

⁵⁴ «Orchestra» *Helsinki filharmoniens hjemmeside*: <https://helsinginkaupunginorkesteri.fi/en/orchestra> [tilgangsdato 03.04.20]

⁵⁵ «Orchestra» *Det finske radio symfoniorkesteret*: <https://yle.fi/aihe/rso-english/orchestra> [tilgangsdato 03.04.20]

⁵⁶ Stensø, Rolf Lennart. 31.03.2020

5.2.2 Økonomi

Økonomi er også en viktig del av en organisasjonsstruktur, og som nevnt i analysen kan KORK leies inn av eksterne aktører for å lage produksjoner enten med eller utenfor NRK. Dette kan sees på som en vinn-vinn situasjon, for KORK, NRK og den eksterne parten, noe som kunne vært svært vanskelig å fått til for andre aktører. For andre aktører ville det ha vært svært kostbart å f.eks. et eksternt storband å lage en NRK-sending av at de spiller på noens jubileum⁵⁷.

Om et bortfall av NRK-plakatens paragraf 34 skulle finne sted, vil dette også bety en avvikling av KORK. Jeg skal presentere noen teorier og mulige utfall av denne eventuelle situasjonen senere i drøftingen, men det er verdt å merke seg at om en skulle avviklet orkesteret, ville dette by på en rekke problemer og omstrukturering i økonomi, kulturredaksjonen, og potensielt NRKs strategier. Så fremt NRK valgte å erstatte de med noe, hvis ikke kunne de potensielt frigitt penger til andre prosjekter.

5.3 KORKs tilknytning til NRK via vedtektene og strategien

Ved å skrive at NRK skal holde et fast orkester vitner det om en vilje til å beholde KORK, da det er logisk å anta at de ikke ønsker å opprette et nytt "fast orkester". En kan dog undres hvorfor det er nettopp et "fast orkester" og ikke KORK, da vedtektene likevel revideres jevnlig. Kanskje handler det om noe så enkelt som profilering, at om KORK skulle bytte navn, så har de fortsatt samme plass? Eller kanskje kommer det av at NRK ønsker å ha muligheten til å endre på orkesteret? Jeg har ikke lyktes i å finne noen informasjon angående denne formuleringen, og disse spørsmålene blir foreløpig stående uten svar.

Som en direkte konsekvens av orkesterets plass på NRK-plakaten, tilbyr NRK over 50 faste arbeidsplasser for musikere, samt en stab bestående av orkester regissører, sceneteknikere m.m, noe som vitner om at NRK tar rollen som en kulturaktør seriøst. Et annet viktig element i samme paragraf er at NRK stiller krav om at orkesteret skal dekke et bredt repertoar fra underholdningsmusikk til symfonisk musikk. Store deler av KORKs produksjoner benyttes til NRK-sendinger, både i form av konserter, men også som lydspor til TV-serier o.l. På denne

⁵⁷ Stensø, Rolf Lennart. 31.03.2020

måten stiller NRK⁵⁸ krav om at KORK blir en viktig kilde til kultur ved formidlingen av et bredt repertoar, noe jeg skal drøfte i kontekst med TONO-rapporten og det norske musikklivet senere i dette kapitlet.

Selv om det er NRK-plakaten som knytter KORK direkte til NRK, har også NRKs strategier en viktig plass hos KORK gjennom måten de arbeider på. De må, som alle andre som produserer med eller for NRK følge disse strategiene. «Vi speiler befolkningen gjennom innhold og organisasjon»⁵⁹ er en av strategiene som ble inkludert i analysen. For KORK kan dette kulepunktet fra strategien gjenspeiles i mange aspekter av deres arbeid, deriblant hvordan de opptrer på SoMe og generelt i sine produksjoner, samt repertoarvalg og hvor de holder sine konserter. Strategien kan med andre ord implementeres på flere måter, og derfor ble det naturlig å se på dette punktet fra flere vinkler. Jeg skal nå drøfte valget av repertoar først, og deretter se på de sosiale aspektene som SoMe. Hvordan KORK skaper et bilde av seg selv i media vil jeg ta for meg i neste kapittel.

Mange av KORKS produksjoner har blitt vist på TV samt sendt på radio, og med tanke på NRK sine standarder som kommer til syne i NRKs strategier, «NRK er en publisist og innholdsprodusent i verdensklasse⁶⁰», vitner dette om et orkester som holder et høyt, profesjonelt nivå i flere sjangere. Ved å ta utgangspunkt i TONO-rapporten får en et konkret innblikk i mye forskjellig orkesteret spiller, samtidig som en kan koble dette opp mot NRK-strategien som orkesteret jobber mot. Dette betyr ikke at alt KORK produserer er i verdensklasse, da f.eks. «Nordnorsk julesalme» ikke nødvendigvis innehar de musikalske utfordringene som kan legges til grunn for å måle dette. Likevel vil kanskje Nordnorsk julesamle gå under en av de andre punktene som vi finner i NRK-strategien: “NRK skal tilby innhold som folk finner, velger og elsker.⁶¹” Et siste beskrivende eksempel på repertoarvalg hos KORK som kan knyttes tett opp mot strategien er deres samarbeid med andre musikere,

⁵⁸ «NRK-plakaten», *NRK hjemmeside*, <https://www.nrk.no/informasjon/nrk-plakaten-1.12253428>, [tilgangsdato 10.02.20]

⁵⁹ «NRKs strategier», *NRK hjemmeside*, <https://www.nrk.no/oppdrag/dette-er-nrks-langtidsstrategi-1.7802563>, [tilgangsdato 10.02.20]

⁶⁰ «NRKs strategier», *NRK hjemmeside*, <https://www.nrk.no/oppdrag/dette-er-nrks-langtidsstrategi-1.7802563>, [tilgangsdato 10.02.20]

⁶¹ «NRKs strategier», *NRK hjemmeside*, <https://www.nrk.no/oppdrag/dette-er-nrks-langtidsstrategi-1.7802563>, [tilgangsdato 10.02.20]

spesielt fra andre sjangere. Dette stemmer over ens med punktet “Vi lærer, samarbeider og utforsker nye ideer.⁶²”, noe det virker som KORK går aktivt inn for å følge opp.

5.3.1 TONO

i TONO-rapporten finner vi blant annet hvor mange arrangementer og komposisjoner som er gjort av nordmenn. I 2019 spilte KORK 105 stykker/låter komponert og eller arrangert av nordmenn. Dette er ca. 34,5% av repertoaret de spilte i sin helhet (med unntak av eksterne produksjoner og CD-innspilling, som manglet tall i TONO-rapporten). Med dette kan vi se en klar kobling fra rapporten til NRK-plakatens paragraf 34, og delen som gjelder norsk musikk «#». Selv om denne delen dekker andre aktører enn KORK, vil jeg argumentere at det er positivt for norsk musikkliv at de tar i bruk norske komponister og arrangører. Som nevnt tidligere spiller de også konserter med norske musikere. På denne måten bidrar NRK via KORK til å skape arbeidsplasser for nordmenn i musikkbransjen, samt at de genererer penger inn i den.

Hvorvidt dette er et bevisst valg eller ikke, framkommer ikke i rapporten, men som vi har sett tidligere, later det til at både NRK og KORK har et bevisst forhold til måten de jobber på, og hvilke konsekvenser repertoarvalg, profil, og arbeidsmetode har for orkesteret og kanalens fremtoning å gjøre.

5.4 Effekten av å være et ansikt utad

Gjennom sin rolle i NRK kan KORK være et “kulturelt alibi” eller et “lavterskel tilbud” i kulturlivet gjennom musikken de bidrar med i kanalens produksjoner. Med dagens teknologi er det lett å finne et konsertopptak på YouTube eller en CD-innspilling av et orkesterverk på Spotify, men det er spesielt to elementer som kanskje gjør KORK enda mer tilgjengelig enn disse mulighetene. Punkt nummer én er at de vises på norsk TV, så de mindre datakyndige ikke trenger å lete etter konserter o.l.. Punkt to er at musikken ofte presenteres på norsk. Dette kan gjøre musikken mer tilgjengelig for de som ikke mestrer andre språk enn norsk.

⁶² «NRKs strategier», NRK hjemmeside, [https://www.nrk.no/oppdrag/dette-er-nrks-langtidsstrategi - 1.7802563](https://www.nrk.no/oppdrag/dette-er-nrks-langtidsstrategi-1.7802563), [tilgangsdato 10.02.20]

Ved at musikken blir lett tilgjengelig, kan dette også medføre at den treffer mennesker som ellers ikke ville oppsøkt den på egen hånd. Dette gjelder ikke bare én del av repertoaret, men om en blir eksponert for musikk som en selv ikke har mye kjennskap til kan dette øke interessen og nysgjerrigheten. En slipper å betale for en konsertbillett til en forestilling med musikk som er ukjent, men gjennom å bli eksponert for det enten som en del av et program eller som en digital konsert får en kanskje øynene opp for ny musikk. En positiv konsekvens som følge av dette, kan være at en da kjøper en konsertbillett til neste konsert for å se den live. Dette vil være positivt for både KORK men også det norske musikklivet på generell basis, fordi livekonserter genererer penger, som igjen kan bidra til å øke antallet konserter.

I tillegg til at produksjonene KORK medvirker i er lett tilgjengelige, har de også internt et fokus på å være folkelige. KORKs produksjoner av klassiske verker kan være nettopp det kulturelle alibiet som ble nevnt innledningsvis i dette kapitlet. Orkesterkonserter blir av noen forbudt med fordommer om at en må kle seg eller te seg på én bestemt måte, eller at denne typen kultur ikke er like lett tilgjengelig som en populærmusikk-konsert. På dette feltet mener jeg at KORK slår et slag for å avkrefte disse eventuelle fordommene gjennom måten de opptrer på samt hvilke program de deltar i.

Et godt eksempel på å gjøre klassisk musikk mer folkelig er TV-serien KORK kommer til bygda. Der kunne vi se hvordan orkesteret reiser til forskjellige bygder i landet og spiller konserter som blir arrangert med dugnadsånd samt lokale musikere som får dele scenen med de. I en slik produksjon får vi som publikum et godt innblikk i hvordan orkesteret jobber, samt at vi blir kjent med de enkelte musikerne, og potensielt hørt ny musikk i en folkelig kontekst⁶³. Denne typen produksjoner gjør også at det er lettere å engasjere seg i orkesteret, samt at musikerne blir “mennesker” og ikke bare et orkester.

5.4.1 Et ansikt utad gjennom bruken av SoMe

En aktiv bruk av SoMe er også en faktor som bidrar til å gjøre KORK til et ansikt utad for NRK. KORK har brukere på Instagram, Facebook og Twitter, hvor de poster forskjellig innhold som bilder, klipp fra studio, quizer og artikler. Innholdet kan karakteriseres som en blanding av

⁶³ «Da KORK kom til bygda», *NRK hjemmeside*, <https://tv.nrk.no/serie/da-kork-kom-til-bygda>, [tilgangsdato 5.04.20]

humoristisk og med et høyt musikalsk nivå, og profileringen er fra musikernes ståsted, og er ment for å gi et innblikk i nettopp deres hverdag⁶⁴. SoMe-Materialet de poster er ofte preget av humor, som f.eks. videoen de postet i mars, hvor alle sitter med hvert sitt instrument på hjemmekontoret og spiller «All by myself». I andre innlegg legges det mer vekt på det tekniske, som hvordan hverdagen er i orkesteret, hvor mange pauser de på bakerste rekke må telle, eller hvordan en obo høres ut.

5.4.2 Hvordan KORK jobber innad for å vise et positivt ansikt utad

For å kunne være en ressurs som et ansikt utad for NRK, betinger det også at de har et hyggelig og energisk arbeidsmiljø. Dirigenter har beskrevet orkesteret som entusiastiske og lette å jobbe med, noe som harmonerer med KORKs mål om å være folkelige. Orkesteret beskrives også som kjappe til å ta nye sjangere, og sette seg inn i nytt materiale⁶⁵. Om dette er unikt for KORK er irrelevant i denne sammenhengen, men det vitner om at de er et allsidig orkester, som bruker kort tid til å mestre ny musikk. Og en av informantene beskriver at KORKs spesialisering er å være allsidige⁶⁶.

Fleksibilitet har også et stort fokus i orkesteret, og kan få positive konsekvenser i form av en variert arbeidshverdag. For et orkester som skal mestre mange sjangere og mange arenaer er det akkurat dette en trenger å øve på, og en trenger å være god på å forvente «det uventede». Dette speiles i hvordan KORK øver, gjennom repertoaret og produksjonene de spiller på.

Et annet interessant element er hvordan hver stemme teller. Selvsagt teller alle stemmer i alle symfoniorkester, men i KORKs tilfelle, hvor orkesteret består av kun 54 musikere og én dirigent, er de relativt få til sammenligning med f.eks. Stavanger symfoniorkester som består av 85 musikere⁶⁷. Et godt samarbeid og miljø i orkesteret, blir en viktig faktor for at alle skal yte maks innsats, noe som virkelig trengs med en så liten orkesterbesetning.

⁶⁴ Farr, Clare. 30.03.2020

⁶⁵ Stenmarck, Tone. 02.04.2020

⁶⁶ Stenmarck, Tone. 02.04.2020

⁶⁷ «Om oss», *Stavanger symfoniorkestres nettside*, <https://sso.no/om-oss/>, [tilgangsdato 01.06.20]

5.5 KORCs virke under Covid-19

Gjennom den pågående pandemien har KORC vært spesielt aktive på SoMe. På Facebook-siden alene, har KORC lagt ut 56 innlegg siden 12. mars⁶⁸ av forskjellig karakter. Noe har vært steaming-konserter og arrangement, artikler, reklame for ny konsertsesong og 17. mai hilsen er bare noe av innholdet. Felles for innholdet som er postet er det positive budskapet om å holde sammen på avstand. I forbindelse med deres første konsert etter lockdown, 25. mars, skrev de følgende på NRKs nettsider:

KORC skal fortsette å spille på radio, TV og nett slik vi alltid har gjort. Det vil synes at dette er konserter produsert under helt spesielle forhold, men musikkgledden er like sterk og nær, selv om avstanden mellom notestativene er større. Vi håper du vil være med å dele musikken med oss!⁶⁹

5.6 Et NRK uten KORC

Da denne bacheloroppgavens mål er å komme til bunns i problemstillingen hvilken posisjon KORC har i dagens NRK, blir det også naturlig å drøfte et scenario med en eventuell nedleggelse av orkesteret. Konsekvensene av en eventuell avvikling av KORC samt opphevingen av delen av paragraf 34 som sier at NRK plikter å holde et orkester, er vanskelige å forutse. Om dette skulle bli tilfelle, vil blant annet 55 musikere og en dirigent mistet jobben, samt en administrasjon bestående av orkesterregissør, prosjektansvarlige, produsenter m.m. Videre skal jeg drøfte noen teorier om en eventuell nedleggelse av KORC, og se hvilke konsekvenser dette ville hatt for NRK og for det norske musikklivet generelt.

NRK har et enormt behov per dags dato for å produsere musikk til sine produksjoner⁷⁰. Som følge av en eventuell nedleggelse av KORC er det derfor naturlig å anta at tomrommet måtte blitt fylt med andre musikere, produsenter og samarbeidspartnere som f.eks. frilansere. Om

⁶⁸ Innlegg postet, *KORCs fanside på Facebook*, <https://www.facebook.com/nrkkork/>, [tilgangsdato 13.02.20]

⁶⁹ Heyerdahl, Jan Fredrik. 24.03.2020.

⁷⁰ Stensø, Rolf Lennart. 31.03.2020

en skulle erstattet KORK med et annet fast ensemble av en mindre størrelse f.eks. et storband, kunne dette være en effektiv måte for NRK og spare penger på, da standard storband gjerne består av 16-20 musikere⁷¹. Storband kan gjerne spille en rekke forskjellige sjangere, men de ville sannsynligvis kommet til kort hva gjelder klassisk repertoar. NRK kunne også valgt å erstatte KORK med en annen type ensemble enn storband, f.eks. tidligmusikk-ensembler, jazz-trioer eller samtidsmusikk-ensembler, men er dette et realistisk scenario? Dette er noe jeg stiller meg skeptisk til.

NRKs oppgave er å levere et bredt og variert program til den gemene hop, og da er det naturlig å anta at eventuelle ensembler som representerer en "smalere sjanger" ikke er måten å gjøre det på. Hvorvidt det er riktig eller ei å ta i bruk ensembler med en smalere musikkprofil er ikke relevant i dette tilfellet, men logisk sett vil ikke dette lønne seg for NRK da de henvender seg til hele landets befolkning. Dermed blir det naturlig å stille spørsmålet: trenger NRK å være et orkester som spiller blant annet klassisk musikk?

Det er vanskelig å tilby en fasit på dette spørsmålet, men det mest naturlige blir å referere til NRKs strategi om og være et kulturtilbud til hele folket. Med dette er det da naturlig at de også inkluderer symfonisk musikk.

5.6.1 Er frilansere løsningen for NRK?

Videre vil jeg drøfte teorien med bruk av frilansere. Om en kun ser på de positive aspektene ved å bruke frilansere, uten å ta med tapet av KORK i beregningene, er det umiddelbart noen argumenter som taler for en slik løsning. Et av disse er at frilans-markedet vil bli større, det blir flere oppdrag for de som har sitt virke uten en fast arbeidsgiver. KORK er som tidligere nevnt et sjangeroverskridende orkester, men om NRK skulle hentet inn «nye musikere» for hver produksjon kunne de også benyttet anledning til å hentet inn musikere med spesialkompetanse på andre felt. Potensielt tungvint for NRK med tanke på budsjettering av prosjekter ved eventuelle kanselleringer o.l.

⁷¹ Bergh, Johs. 2016

Utfordringene med og ta i bruk frilansere for å fylle tomrommet etter KORK kan være mange, men samarbeid og fleksibilitet er to faktorer som blir belyst av informantene⁷². Om NRK skulle hentet inn ekstern arbeidskraft til sine produksjoner er de avhengig av å kunne kvalitetssikre innholdet samt arbeidspartnere som er villige til å inngå kompromiss og endringer underveis i produksjonene.

Å ta i bruk frilansere som har sitt virke i mer landlige strøk kunne potensielt også vært et utfall, når NRK produserer programmer som Norge rundt etc. Dette ville hatt noen åpenbart positive sider, som å skape arbeidsplasser i mindre sentrale strøk, gjort lokale kulturløft gjennom å trekke frem lokalmusikere som inspirasjon i bygder, og kanskje skape en større tilhørighet for publikum med fjes fra lokale miljøer. Men denne løsningen byr på de samme problemene, som kvalitetssikring og samarbeid, og i form av mangel på lokaler som holder NRKs standarder for å gjennomføre gode produksjoner. Dette tar oss igjen tilbake på NRK-strategien "Å skape TV i verdensklasse".

Et annet aspekt som kan være utfordrende hva gjelder en eventuell avvikling av KORK og et skifte med frilansmusikere er de økonomiske aspektene. For NRK hadde dette potensielt resultert i at de måtte frigjort en betydelig pengepott til frilanseren som skulle fylt tomrommet etter KORK. I dagens finansieringsmodell av KORK er denne pengepotten knyttet opp mot en redaksjon, men om denne potten skulle blitt distribuert til forskjellige aktører ville dette medført et omfattende logistikkarbeid. Krevende logistikkarbeid er sjeldent en lønnsom løsning da det trengs flere mennesker til å gjøre jobben som kun tar seg av de tekniske elementene. Dette kan fort resultere i mindre penger til sakens kjerne her, musikken.

Det siste aspektet jeg vil trekke frem er deres arbeid med norske komponister og arrangører. Om KORK skulle bli avviklet vil også dette være en gruppe som blir rammet, noe som ikke ville sett bra ut for NRK, i posisjonen som en seriøs kulturaktør. Repertoaret orkesteret spiller er også på flere vis positivt for det norske musikklivet. KORK spilte over 100

⁷² Farr, Clare. 30.03.2020, Stensø, Rolf Lennart. 31.03.2020

norsk komponerte eller arrangerte stykker i 2019. Dette betyr at de skaper arbeidsplasser for norske komponister og arrangører, samt at de ville mistet sin inntekt gjennom TONO.

6.0 Konklusjon

Da KORK er en del av NRK-plakaten kan en si at deres posisjon er sterk, fordi NRK i samsvar med regjeringen stiller krav om at de skal huse orkesteret. På en annen side er det ingen beskrivelse av hvor mye orkesteret skal spille eller hvilke type arrangementer de skal spille på, så det er ikke nødvendigvis et godt argument alene. Likevel vil det eneste logiske være at så lenge orkesteret er en del av plakaten vil NRK ta de i bruk. Det er vanskelig å forestille seg en situasjon hvor NRK finansierer orkesteret men ikke tar de i bruk. På plakaten står det «huse et orkester» og ikke KORK, men det later heller ikke til å være noen grunn for å skifte ut KORK per dags dato.

Gjennom informasjonen som kom fram i intervjuene, samt hvordan KORK jobber opp mot NRKs strategi, bygger dette også opp under at de har en sterk posisjon i NRK. KORK som orkester kan også bli styrket gjennom å følge NRKs strategi, da det er mål som gir orkesteret noe konkret og jobbe mot, som også samsvarer med kravet om et bredt repertoar fra NRK-plakaten.

Det er også økonomisk praktisk for NRK å ha sitt eget symfoniorkester, da de har høye, og ikke minst målbare produksjonstall. Det framkommer også at de har et godt samarbeid på kryss av avdelingene, noe som gjør de lette å jobbe med. KORK er fleksible, som også gjør de åpne for å trå til og bidra i en produksjon på kort varsel. KORK som orkester kan også bli styrket gjennom å følge NRKs strategi, da det er mål som gir orkesteret noe konkret og jobbe mot, som også samsvarer med kravet om et bredt repertoar fra NRK-plakaten. Om en ser bort fra musikalske aspekter, er KORKS kostnadseffektivitet alene et stort trekkplaster for å beholde KORK som en kulturleverandør til det norske folket.

6.1 Disse musikalske aspektene former KORKs posisjon i NRK

Fleksibilitet, høyt musikalsk nivå, sjangerbredde og samarbeidsevne er de fire sentrale punktene som gjør at nettopp KORK er det orkesteret NRK trenger. Det å skulle trekke en

konklusjon basert på et tenkt scenario som et NRK uten KORK vil neppe gi en fasit, da det er ekstremt mange faktorer en ikke kan forutse. Informasjonen som har fremkommet i både analysen og drøftingen viser til at KORK er en unik kilde i norsk sammenheng til å produsere musikk som når ut til hele befolkningen, og som speiler den. Selvsagt er det noen sjangere KORK ikke dekker, men disse blir dekket på andre vis gjennom både NRKs TV- og radiokanaler.

Gjennom å jobbe med et bredt repertoar som en direkte konsekvens av at NRK skal bidra til et inkluderende og nysgjerrig Norge, må orkesteret potensielt ta på seg nye type oppdrag, som igjen fører til at de utvider sin kunstneriske horisont, og ergo blir et bedre orkester.

6.1.1 KORKs posisjon i det norske musikklivet

Utenfor NRK vil jeg også påstå at KORK er viktig for det norske musikklivet. Gjennom å levere variert musikk på TV bringer KORK kultur til folket. De leverer konserter med klassiske verker, rett hjem i TV-stua og på radioen. Kanskje leverer de musikk til noen som aldri ville brukt penger på en konsert, men som finner ut at de liker sjangeren en av deres produksjoner likevel? Eller kanskje de åpner barns øyne for symfonisk musikk tilhørende nyproduserte til nye barneserier. Gjennom disse påvirkningene vil jeg si at KORK har en viktig posisjon, og bærer et stort ansvar i samråd med NRK for å spre kultur til hele landets befolkning. Ser vi tilbake på debatten om en eventuell nedleggelse finner vi der en enorm støtte fra andre aktører i musikklivet, fra orkestre som Oslo filharmonien til enkeltartister som Leif Ove Andsnes. Selv om det kan være vanskelig å bedømme KORKs betydning for det norske musikklivet fra perspektivet til en NRK-seers øyne, later det til at aktørene som jobber i musikklivet taler for at KORK er en viktig del av det.

6.1.2 Endelig konklusjon

For å svare på problemstillingen min, hvilken posisjon har KORK i det moderne NRK vil jeg konkludere med at den er sterk. Vi kan se en rød tråd fra NRK-plakaten, gjennom sosiale media og via det norske musikklivet, at KORK er en viktig, positiv ressurs som orkester. Nettopp fordi det er et velfungerende orkester med et høyt nivå, som svarer til NRKs strategier og krav, samt at KORK opptrer som et positivt ansikt utad for NRK.

6.2 Videreføring av studiet

I dette kapitlet skal jeg presentere mulige videreføringer av studiet med utgangspunkt i denne bachelorgraden.

6.2.1 KORCs utvikling i sammenheng med NRKs vedtekter

Både KORC og NRK er i stadig utvikling da deres strategier og vedtekter er fleksible dokumenter som endres ved jevne mellomrom. Derfor kan det være nyttig å se hvordan neste revisjon av strategier og NRK-plakaten utspiller seg. Med konklusjonen om at KORC har en sterk posisjon i NRK-systemet, og en viktig posisjon i norsk musikkliv, vil det være av stor interesse og følge deres utvikling, for å opprettholde eller bedre deres posisjon i NRK. Dette betinger dog at KORC fortsetter å utvikle sitt musikalske og kunstneriske nivå. Det betinger også at NRK holder et fokus på å være en leverandør av variert kultur til alle som bor i Norge, og vil det vil derfor være relevant å følge med på utviklingen videre.

6.2.2 KORCs innvirkning og utvikling under Covid-19

KORC har gjort en rekke produksjoner under Covid-19 pandemien, i form av en rekke livekonserter og hjemmevideoer på NRKs nettsider samt gjennom SoMe. I sammenheng med deres produksjon kan det være aktuelt å se på en rekke faktorer i to forskjellige retninger. Den første retningen et videre studie kunne tatt, er hvordan KORC har påvirket folket med produksjonene sine. Har de bidratt til å øke interessen for klassisk musikk eller musikk innenfor andre sjangere? Kan en eventuelt måle dette ved å se på NRKs interne strømmetall, men kanskje også på musikkstrømmetjenester? Økt fritid grunnet permisjoner kan sette spor på mange måter, og det er derfor interessant å se er naturlig og se om de har fått en økt tilhengerskare da mange har vært permittert og hatt mer tid til å se KORCs videoer, eller om folk har oppsøkt deres produksjoner av andre motiver. En kan se på KORCs produksjoner gjennom pandemien at de har tatt høyde for og fulgt smitteverntreglene, og innholdet og beskjedne de sender ut til folket har vært svært positive. Så kan det tenkes at det er dette som har ført til en eventuelt større tilhengerskare?

En annen retning for et videre studie kunne vært hvordan KORC har utviklet seg som orkester på grunn av, eller kanskje på tross av pandemien. Har de måttet utfordre seg selv ved å spilt i andre sammensetninger enn vanlig? Har de utforsket nye sjangere, eller hevet

kompetansen på én spesiell sjanger? Hvordan har det påvirket musikere og produsenter å produsere under presset av pandemien? Disse og flere spørsmål kunne skapt et viktig studie videre for KORCs posisjon i NRK systemet, og hvordan den utvikler seg.

7. Referanseliste:

Arntzen, Leif-Ole. 30.8.2002.

<https://www.nrk.no/kultur/kork-pa-utstilling-1.857172>

Bergh, Johs. 2016. *storband* i *Store norske leksikon* på snl.no.

<https://snl.no/storband>

«Da KORC kom til bygda», *NRK hjemmeside*, <https://tv.nrk.no/serie/da-kork-kom-til-bygda>,
[tilgangsdato 5.04.20]

«Fakta om viruset og sjukdommen» *FHI hjemmeside*.

Publisert 08.02.2020 Oppdatert 27.04.2020

<https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/fakta-og-kunnskap-om-covid-19/fakta-om-koronavirus-coronavirus-2019-ncov/%20?term=andre%20plager%20&h=1> [tilgangsdato 27.04.20]

«Fakta om viruset og sjukdommen» *FHI hjemmeside*.

Publisert 03.04.2020 Oppdatert 12.06.2020

<https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/fakta/avstand-karantene-og-isolering/>
[tilgangsdato 12.06.20]

Grøndahl, Carl Henrik. 1996. *Musikken i det røde lyset – En forunderlig beretning om Kringkastingsorkesteret i 50 år*.

Heyerdal, Jan Fredrik. 15.06.2020. Publisert 18. juni 2015 Oppdatert 15.06.2020

<https://www.nrk.no/kork/om-kork-1.12415851> [tilgangsdato 15.06.20]

Heyerdal, Jan Fredrik. 24.03.2020. Publisert 18. Oppdatert 25.05.2020

https://www.nrk.no/kork/kork-kammer-direkte-1.14958315?fbclid=IwAR04IPi4-i249tBHmSyntLgp4l121VII1W4B9_X51L7G9TsxAfsEBsgxEwo [tilgangsdato 25.05.20]

Innlegg postet, *KORKs fanside på Facebook*, <https://www.facebook.com/nrkkork/>, [tilgangsdato 13.06.20]

Johansen, Per Kristian. 6.09.2005, redigert 6.09.2005. <https://www.nrk.no/kultur/historien-om-kork-1.896756> [tilgangsdato 13.02.20]

KORKs TONO-rapport for 2019. Send på mail til meg, fra Heyerdahl, Jan Fredrik.

Mosnes, Terje. 02.01.2001. <https://www.dagbladet.no/kultur/korka-forslag/65771817> [tilgangsdato 01.03.20]

«NRK-plakaten», *NRK hjemmeside*, <https://www.nrk.no/informasjon/nrk-plakaten-1.12253428>, [tilgangsdato 10.02.20]

«NRKs strategier», *NRK hjemmeside*, <https://www.nrk.no/oppdrag/dette-er-nrks-langtidsstrategi-1.7802563>, [tilgangsdato 10.02.20]

«Om oss», *Stavanger symfoniorkestets nettside*, <https://sso.no/om-oss/> [tilgangsdato 01.06.20]

«Om Tono», *TONO hjemmeside*, <https://www.tono.no/om-tono/>, [tilgangsdato 15.06.20]

«Orchestra» *Det finske radio symfoniorkesteret*: <https://yle.fi/aihe/rso-english/orchestra> [tilgangsdato 03.04.20]

«Orchestra» *Helsinki filharmoniens hjemmeside*: <https://helsinginkaupunginorkesteri.fi/en/orchestra> [tilgangsdato 03.04.20]

Svendsen, Trond Olav. 04.06.2020. *Kringkastingsorkestret* i *Store norske leksikon* på snl.no.
<https://snl.no/Kringkastingsorkestret>

Svendsen, Trond Olav. 29.05.2020. *Sverre Bruland* i *Store norske leksikon* på snl.no.
[https://snl.no/Sverre Bruland](https://snl.no/Sverre_Bruland)

Tjora, Aksel. 3. utgave, 4. opplag 2020. *Kvalitative forskningsmetoder i praksis*. Gyldendal Norsk Forlag, Oslo.

Informanter:

Clare Farr, Basstrombonist, SoMe ansvarlig og hovedtillitsvalgt. Intervju fant sted 30.03.2020

Rolf Lennart Stensø, Sjef for KORK. Intervju fant sted 31.03.2020

Tone Stenmarck, Orkester regissør og produsent. Intervju fant sted 02.04.2020

8. Vedlegg

8.1 Vedlegg 1: NRK-plakaten

II NRK-plakaten

§ 12 NRK skal ha som formål å oppfylle demokratiske, sosiale og kulturelle behov i samfunnet.

§ 13 NRK skal ivareta ytringsfrihet og ytringsvilkår for borgerne. NRK skal være redaksjonelt uavhengig og være balansert over tid. NRK skal bidra til å fremme den offentlige samtalen og medvirke til at hele befolkningen får tilstrekkelig informasjon til å kunne være aktivt med i demokratiske prosesser.

§ 14 NRK skal ha et selvstendig ansvar for å bidra til det norske mediemangfoldet (regionalt og nasjonalt).

§ 15 NRKs allmennkringkastingstilbud skal være tilgjengelig for hele befolkningen. NRK skal ta hensyn til funksjonshemmede ved utformingen av sitt tilbud.

§ 16 NRK skal styrke det norske og de samiske språkene, og styrke norsk og samisk identitet og kultur. En stor andel av tilbudet skal ha norsk forankring og speile det kulturelle

mangfoldet i folket. NRK skal ha daglige sendinger for den samiske befolkningen. NRK skal ha programmer for nasjonale og språklige minoriteter. NRK skal formidle innhold fra Norden og bidra til kunnskap om nordiske samfunnsforhold, kultur og språk.

§ 17 NRK skal formidle norsk kultur og en bred variasjon av norske kunstuttrykk fra mange ulike kunstnere, uavhengige miljøer og kulturinstitusjoner. NRK skal formidle norsk musikk, film og drama og stimulere norske produksjonsmiljøer.

§ 18 NRKs tilbud skal gjenspeile Norges religiøse arv og mangfold av livssyn og religion i det norske samfunnet.

§ 19 NRKs tilbud skal i hovedsak ha norskspråklig innhold, og minst 25 pst. av innholdet skal være på nynorsk.

§ 20 NRK skal reflektere det geografiske mangfoldet i Norge og ha et godt lokalt tilbud. NRK skal være til stede i alle fylker.

§ 21 NRKs tilbud skal i hovedsak være av redaksjonell karakter. NRK skal etterstrebe høy kvalitet, mangfold og nyskaping. NRKs tilbud skal ha tematisk og sjangermessig bredde. NRKs tilbud skal appellere til alle aldersgrupper.

§ 22 NRK skal fremme barns rett til ytringsfrihet og informasjon, og skjerme barn mot skadelige former for innhold. NRK skal ha norskspråklige programmer for barn under 12 år, jevnlig norskspråklige programmer for unge, og jevnlig programmer for barn og unge på de samiske språkene.

§ 23 NRK skal ha et særlig beredskapsansvar. NRK skal legge til rette for at styremaktene kan nå ut til befolkningen med informasjon over kringkastingnett ved nasjonale kriser og katastrofer.

§ 24 NRK skal være til stede på, og utvikle tjenester på, alle viktige medieplattformer, herunder Internett, for å nå bredest mulig ut med sitt samlede programtilbud.

§ 25 NRKs allmennkringkastingstilbud skal være reklamefritt og skal ikke inneholde spesielle salgsfremmende henvisninger til konsernets kommersielle tjenester og produkter.

III Utfyllende bestemmelser til NRK-plakaten

Demokrati og redaksjonell uavhengighet mv.

§ 26 NRK skal ha en bred og balansert dekning av politiske valg. Samtlige partier og lister over en viss størrelse omtales normalt i den redaksjonelle valgdekningen.

§ 27 NRK har som oppgave å avdekke kritikkverdige forhold og bidra til å beskytte enkeltmennesker og grupper mot overgrep eller forsømmelser fra offentlige myndigheter og institusjoner, private foretak eller andre.

§ 28 NRK skal verne om sin integritet og sin troverdighet for å kunne opptre fritt og uavhengig overfor personer eller grupper som av politiske, ideologiske, økonomiske eller andre grunner vil øve innflytelse på det redaksjonelle innholdet. Virksomheten skal preges av høy etisk standard. Saklighet, analytisk tilnærming og nøytralitet skal etterstrebes, jf. bl.a. prinsippene i Redaktørplakaten, Vær Varsom-plakaten og Tekstreklameplakaten.

Allmenn tilgjengelighet

§ 29 NRKs allmennkringkastingstilbud skal være gratis tilgjengelig for hele befolkningen på minst én distribusjonsplattform. Med unntak for kringkastingsavgift, skal det ikke kreves betaling fra befolkningen for allmennkringkastingstilbudet. Dette er likevel ikke til hinder for at den enkelte selv må dekke egne kostnader til teknisk utstyr og/eller tilgang til distribusjonsplattformer.

§ 30 NRK bør så langt som mulig benytte åpne standarder, så fremt ikke økonomiske eller kvalitative hensyn taler imot dette.

Norsk språk, identitet og kultur

§ 31 NRK skal formidle kunnskap om ulike grupper og om mangfoldet i det norske samfunnet. NRK skal skape arenaer for debatt og informasjon om Norge som et flerkulturelt samfunn.

§ 32 NRK plikter å tilby innhold som er produsert i og tar utgangspunkt i distriktene. NRK skal ha distriktssendinger alle hverdager.

§ 33 NRK skal ha daglige norskspråklige programmer for barn under 12 år.

§ 34 NRK skal bidra til å fremme nye talenter og lokale artister. Minst 40 pst. av musikken som spilles på NRK P1, P2 og P3 skal være norsk, med vekt på norskspråklig eller norskkomponert musikk. NRK skal holde et fast orkester som dekker et bredt repertoar fra underholdningsmusikk til symfonisk musikk.

§ 35 NRK skal legge ut minst 40 pst. i gjennomsnitt for de siste tre årene av det frie programbudsjettet for TV til eksterne produsenter.

§ 36 NRK skal formidle kulturarven i Norge. Arkivene til NRK er en del av denne.

NRK skal arbeide for å digitalisere og tilgjengeliggjøre disse arkivene for befolkningen. NRK skal tilgjengeliggjøre informasjon om arkivmaterialet. NRKs arkivmateriale skal så langt det er praktisk og juridisk mulig, samt presseetisk forsvarlig, være tilgjengelig for viderebruk. NRK kan kreve dekket kostnadene ved å gjøre arkivmateriale tilgjengelig for slik viderebruk av andre.

§ 37 NRK skal ha sportssendinger som dekker både bredden i norsk idrettsliv, herunder funksjonshemmedes idrettsutøvelse, og store idrettsbegivenheter.

Høy kvalitet, mangfold og nyskaping

§ 38 NRKs allmennkringkastingstilbud skal være kilde til innsikt, refleksjon, opplevelse og kunnskap gjennom innhold og tjenester av høy kvalitet.

§ 39 NRK skal være nyskapende og bidra til kvalitetsutvikling.

§ 40 NRK skal kunne formidle samme type tilbud som også tilbys av kommersielle aktører, men bør etterstrebe å tilføye sitt tilbud et element av økt samfunnsverdi i forhold til det kommersielle tilbudet.

§ 41 NRK skal tilby nyheter, aktualiteter og kulturstoff for både smale og brede grupper, herunder egne kulturprogrammer. Tilbudet skal gjenspeile det mangfoldet som finnes i befolkningen.

§ 42 NRK skal bidra til økt kunnskap om internasjonale forhold.

§ 43 NRK skal bidra til utdanning og læring, herunder tilby innhold tilrettelagt for skoleverket.

Ikke-kommersielt allmennkringkastingstilbud

§ 44 NRKs redaksjonelle avgjørelser skal ikke være styrt av kommersielle hensyn.

§ 45 NRK skal utvise særlig varsomhet med å tilby innhold som utsetter publikum for kommersielt press. Dette gjelder særlig for programmer rettet mot barn og unge.

§ 46 NRKs allmennkringkastingstilbud skal hovedsakelig finansieres ved kringkastingsavgift.

Inntekter fra kringkastingsavgift og andre offentlige inntekter skal ikke subsidiere kommersielle aktiviteter. Det skal være et klart regnskapsmessig skille mellom NRKs allmennkringkastingsvirksomhet og kommersielle aktiviteter.

§ 47 NRK kan ta imot sponning, men bør begrense omfanget.

§ 48 NRK skal kunne videreutvikle kommersielle tjenester som genererer overskudd som bidrar til å finansiere allmennkringkastingstjenester.

NRKs kommersielle tjenester skal ha sammenheng med selskapets redaksjonelle virksomhet.

NRK skal tilstrebe et tydeligst mulig skille mellom allmennkringkastingstilbudet og kommersielle tjenester. Den forretningsmessige virksomheten skal være forenelig med de krav til kvalitet og integritet som gjelder for NRK.

Attraktivt innholdstilbud på Internett, mobil-tv mv.

§ 49 NRKs tjenester på Internett skal samlet i levende bilder, lyd og tekst i det minste inneholde et løpende oppdatert tilbud av:

- Nasjonale og internasjonale nyheter.
- Et eget regionalt nyhets- og innholdstilbud.
- Egenutviklet innhold for barn og unge.
- Fakta- og bakgrunnsinformasjon for nyheter, debatt og aktuelle samfunnsspørsmål.

- Kunst og kultur.
- Sport og underholdning.
- Tjenester og spill som stimulerer til interaktiv deltakelse.

§ 50 NRK skal gjøre flest mulig av sine radio- og fjernsynsprogrammer tilgjengelig på Internett, både ved samtidig distribusjon og som arkivtjeneste for nedlastning og/eller individuell avspilling.

NRK skal herunder minimum gjøre tilgjengelig hele sin egenproduserte sendeflate fra de siste sju dager som arkivtjeneste, forutsatt at dette ikke innebærer uforholdsmessig høye kostnader.

NRK skal etterstrebe at også mest mulig av den øvrige sendeflaten fra siste sju dager gjøres tilgjengelig som arkivtjeneste.

§ 51 NRK skal stimulere til kunnskap, forståelse og bruk av andre medieplattformer blant brukere i alle aldre.

8.2 Vedlegg 2: NRKs strategier 2019-2024

NYE STRATEGISKE MÅL
Langtidsstrategi 2019 – 2024

NRK STYRKER OG UTVIKLER DEMOKRATIET

- NRK bidrar til at folk forstår samfunnet, hverandre og seg selv bedre
- NRK bidrar til et inkluderende og nysgjerrig Norge
- NRK styrker norsk og samisk mediemangfold

NRK SAMLER OG ENGASJERER ALLE SOM BOR I NORGE

- NRK tilbyr innhold som folk finner, velger og elsker
- NRK er tett på publikum og er til for alle
- NRK er den beste formidleren av norsk og samisk virkelighet
- NRK skaper åpne møteplasser, ny forståelse og opplevelser som setter spor

NRK ER EN PUBLISIST OG INNHOLDSPRODUSENT I VERDENSKLASSE

- Vi kjenner folk i Norge best
- Vi speiler befolkningen i innhold og organisasjon
- Vi lærer, samarbeider og utforsker nye ideer
- Vi styrker samspeillet mellom innhold, teknologi og produktutvikling

- Vi øker andelen ressurser til publisering og innhold

8.3 Vedlegg 3: intervjuguide

Intervju 1, Claire Farr, 30.03.2020

Stemmer det at du er basstrombonist og også SoMe ansvarlig?

Hva mener du, altså som hovedtillitsvalgt, er den viktigste oppgaven i KORK?

Kan trekke fram de sidene som gjør at akkurat KORK er så verdifulle for NRK?

Kan du se noen argumenter imot å ta i bruk KORK fremfor andre symfoniorkester i produksjoner og annet arbeid dere gjør?

Hvordan vil du beskrive posisjonen til KORK i NRK i dag?

Hvordan er maktbalansen mellom KORK og NRK?

Hvorfor er det slik at du har det SoMeansvaret?

Hvordan tror du NRK hadde sett ut uten KORK?

Hvis vi bare hadde fjernet KORK i morgen, hva hadde skjedd da?

Ville det hatt noen konsekvenser for norsk musikkliv, altså fjerne KORK? Og isåfall hvilke?

Føler du noen gang at dere har bommet, eller takket ja til feil oppdrag på en måte?

Intervju 2, Rolf Lennart Stensø

Hva mener du er korks viktigste oppgaver?

Kan du trekke fram de sidene som gjør kork så verdifulle for NRK?

Hvilken posisjon vil du si at KORK har i kulturavdelingen?

Ser du noen argumenter imot å ta i bruk kork?

Hva hadde skjedd om vi hadde fjernet kork i morgen?

Intervju 3, Tone Stenmarck

Hva mener du er KORKs viktigste oppgaver

Hvilke kvaliteter er det kork innehar som orkester, som gjør de så verdifulle for NRK?

Hvordan var det å spille i det orkesteret? Har du spilt i et annet orkester enn KORK?

Hvilken posisjon vil du si at KORK har i kulturavdelingen?

Ser du noen argumenter imot å ta i bruk kork?

Hva hadde skjedd om vi hadde fjernet kork i morgen?

Ville det hatt noen konsekvenser for norsk musikkliv, altså fjerne KORK?